

Aan het college van burgemeester en wethouders van Lansingerland

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Ons kenmerk: ASD21.B.001

Uw kenmerk: U20.10600

Lansingerland, 13 februari 2021

Geacht college,

In overeenstemming met artikel 3:8 van de Verordening Sociaal Domein 2021 van de gemeente Lansingerland heeft u de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) gevraagd advies uit te brengen over de regiovisie "Nabij en passend".

Inleiding

In de afgelopen maanden hebben de gemeenten van de Jeugdregio Rijnmond, waaronder Lansingerland, gewerkt aan een regiovisie. In november 2020 heeft al een informele consultatieronde plaats gevonden met onder meer de Adviesraad Sociaal Domein. In uw brief heeft u aangegeven of en hoe de door ons aangedragen aandachtspunten zijn verwerkt in de aangepaste regiovisie "Nabij en passend".

Het advies van de ASD is gebaseerd op de aangepaste regiovisie "Nabij en passend" van 30 november 2020.

Advies

1.2 Waarom deze visie?

Afschalen: "De gedeelde ambitie is om de jeugdhulp passend in te zetten en als dat mogelijk is, zwaardere hulp af te bouwen....". Bij "**2.3 Verstevenigen casusregie**" is aangegeven dat de casusregisseur daar een belangrijke rol in heeft. "De regieregisseur zorgt voor de voorwaarden die nodig zijn om kinderen in hun normale omgeving te laten terugkeren. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld wonen, werk of schulden."

Vrijwilligersorganisaties bieden al goede ondersteuning op het maatschappelijk vlak, zoals Jong Perspectief, Maatjesproject, Home-start Lansingerland. ASD adviseert dan ook om vrijwilligersorganisaties ook te betrekken bij ondersteuning na afschalen/afronden van de ambulante hulp.

2.1 Een goed opvoedkundig klimaat en inzet op preventie

Naast het inzetten op preventie adviseert de ASD om meer efficiënte ambulante hulp in te zetten met meer nadruk op ondersteuning en minder op "kantoor". Bij voldoende ambulante hulp ontstaan er immers minder wachtlijsten, minder zwaardere vormen van hulp en minder kosten.

Inzet op preventie en informatie en advies: "Goede jeugdhulp begint met preventie... ..in samenwerking met bijvoorbeeld sportverenigingen, te bieden."

Het streven om fors in te zetten op het oplossen van vragen op een andere manier dan door de inzet van professionele hulp, met het doel om de inzet van zwaardere hulp te voorkomen en om kinderen en gezinnen het 'stigma' van jeugdhulp te besparen, vindt de ASD nobel en toe te juichen. Aanvullend daarop adviseert de ASD om in de geest van de regiovisie slimme allianties tussen professionele- en vrijwilligersorganisaties te faciliteren en daar de nodige budgetten voor vrij te maken.

Naast de sportverenigingen adviseert de ASD ook andere vrijwilligersorganisaties te benoemen. Hun inzet in de jeugdzorg neemt immers een prominente plaats in. De bijdrage van Humanitas Home-Start, bibliotheek, maatjesprojecten en Jong Perspectief aan de toegankelijkheid, preventie en beschikbaarheid is in dit kader substantieel te noemen. De ASD adviseert dan ook om de waardevolle inzet van deze organisaties te benoemen en te erkennen.

2.6 Afstemming onderwijs en jeugdhulp

“Als samenwerkingsverbanden passend onderwijs, lokale infrastructuur, specialistische partijen en de Gecertificeerde Instellingen (GI's) goede afspraken maken over de verbinding en elkaars expertise versterken kan overal een passende match in hulpverlening ontstaan”.

Naar aanleiding van de tussenevaluatie “Visienota Onderwijs 2017-2025” constateert onze adviesraad dat het scholen en andere organisaties door verschillende oorzaken niet is gelukt om per kern een netwerk op te richten, waarin gezamenlijke afspraken worden gemaakt, met als doel ondersteuning op maat te leveren. Om hierin succesvol te kunnen zijn, waarmee ook in lijn met de regiovisie kan worden geacteerd, adviseert de ASD het college de regio te nemen om een passende match in hulpverlening mogelijk te maken.

3.1 Expertisenetwerken als doorontwikkeling van de Zorgbemiddelingstafels

De zorgbemiddelingstafels zullen worden doorontwikkeld naar een onafhankelijk expertise team, waarin verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd. Om de beoogde integrale blik te verruimen, adviseert de ASD om ook vrijwilligersorganisaties en (geschoolde en ongeschoolde) ervaringsdeskundigen in het expertise team op te nemen. Hun (persoonlijke) ervaringen zorgen er voor dat ook vanuit de positie van de zorgontvanger meegedacht wordt en daarmee dat zorg efficiënt en effectief wordt ingezet.

3.3 Inzet op pleegzorg als voorkeursvorm voor verblijf

Pleegzorg: De regiovisie benoemt het sterker inzetten op pleegzorg, maar stipt ook een gebrek aan pleeggezinnen aan [pagina 19]. Indien er ingezet wordt op een verschuiving naar pleegzorg, zonder in te zetten op het vergroten van het aantal beschikbare pleeggezinnen, kan dit redelijkerwijs leiden tot een vergroting van de wachtlijsten, met alle ongewenste gevolgen van dien. Gaat de Jeugdhulpregio Rijnmond inzetten op het vergroten van de beschikbaarheid van pleegzorg? En zo ja, wat zijn hier de plannen voor?

4 Samen leren wat werkt

De adviesraad Sociaal Domein adviseert om niet alleen verbreding van zorgaanbod te zoeken in de aanbieders, maar ook in de manier waarop therapie wordt aangeboden. In dit kader denkt de adviesraad bijvoorbeeld aan de inzet van vaktherapie, dat momenteel alleen als onderdeel van een multidisciplinaire behandeling wordt ingezet bij complexe of meervoudige problematiek. Dat, terwijl uit steeds meer onderzoeken blijkt dat ook deze vorm van therapie bijdraagt aan verbetering bij klachten, of op zijn minst voorkomt dat verslechtering optreedt (zie bijvoorbeeld het onderzoek "Music therapy for stress reduction: a systematic review and meta-analysis") Gebleken is dat de laagdrempelige vaktherapie weinig ongunstige

neveneffecten heeft, lage kosten kent en ook preventief kan werken. Door méér inzet van dit soort therapieën ontstaat spreiding in de zorgvraag, waardoor de wachtlijsten verkort kunnen worden. Daar de zorgverzekering als voorliggende voorziening wordt gezien is het belangrijk om na te gaan dat dit niet in de weg staat van de inzet van deze vorm van therapie.

4.2 Onderzoek naar effectieve hulp

De wachtlijsten in de jeugdzorg in Lansingerland zijn een probleem – waarbij de situatie door corona en de daarbij horende beperkingen wellicht is verslechterd. Hiervoor wordt het belang aangedragen van eenduidige indicatoren t.b.v. onderzoek naar de oorzaken en knelpunten. Voordat hier echter resultaten van verwacht kunnen worden, hebben we het vermoedelijk al over 2024-2025.

Het doorvoeren van eerdere of tussentijdse oplossingen o.b.v. huidige indicatoren en inzichten wordt niet genoemd. Gegeven de omvang van het probleem, en de ogenschijnlijke strijdigheid met ambities als preventie en ‘zorg in een keer goed’, adviseert de ASD om het tussentijds aanpakken van de wachtlijstproblematiek als centraal onderdeel in de regiovisie op te nemen.

Crisisopvang

Gerelateerd aan de wachtlijstenproblematiek is er momenteel veel media-aandacht voor het landelijk tekort aan crisisopvang in de jeugd-GGZ. In hoeverre beschikt de Jeugdhulpregio Rijnmond over voldoende crisisopvangplaatsen? Indien de Jeugdhulpregio Rijnmond ook met een tekort aan crisisopvangplaatsen kampt, en verwacht dat dit tekort aanhoudt in de komende jaren, dan adviseert de ASD om dit als expliciet (sub)onderdeel mee te nemen in de aanpak van de wachtlijstproblematiek.

Afsluiting

Het is mij een genoegen u dit advies namens de ASD aan te bieden. Graag ontvangt de ASD een schriftelijke reactie op dit voorstel. Als u besluit om de aanbevelingen niet over te nemen dan ontvangen wij graag een toelichting.

Hoogachtend,

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland,
A. Schoormans, voorzitter

ASD Lansingerland
Postbus 295
2650 AG Berkel en Rodenrijs